

«ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՐԿԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ» ՆԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ ՆՌՈՒՈՍՈՒՄ

(5-9 հոկտեմբերի 2005 թ.)

«Քաղաքակրթությունների երկխոսություն» համաշխարհային հասարակական ֆորումի երրորդ հանդիպումը, որը կազմակերպվել էր «Ռուսաստանի Ազգային Փառքի Կենտրոն»-ի և «Ս. Անդրեաս Առաքյալ» Նիմադրամի կողմից, տեղի ունեցավ սույն թվականի հոկտեմբերի 5-9-ը Նոդոս կղզում, որին մասնակցում էին 410 ներկայացուցիչներ աշխարհի 46 երկրներից՝ Նայասրանից, Ավստրիայից, Ալժիրից, Բելգիայից, Բանգլադեշից, Մեծ Բրիտանիայից, Վարիկանից, Վենեսուելայից, Գերմանիայից, Նոլանդիայից, Նունասրանից, Վրաստանից, Եգիպտոսից, Իսրայելից, Նոդկաստանից, Ինդոնեզիայից, Նորդանանից, Իրանից, Իսպանիայից, Իրալիայից, Եմենից, Ղազախստանից, Կիրգիզիայից, Չինաստանից, Կուբայից, Լատվիայից, Լիբանանից, Մակեդոնիայից, Մեքսիկայից, Նիգերիայից, Նորվեգիայից, Պերուից, Լեհաստանից, Ռուսաստանից, Ռումինիայից, Սերբիայից, Մոնթենեգրոյից, Սիրիայից, Սլովակիայից, Սուդանից, ԱՄՆ-ից, Թուրքիայից, Ուկրաինայից, Ֆինլանդիայից, Ֆրանսիայից, Չեխիայից, Շվեյցարիայից: Բացման արարողությանը մասնակցում էին շուրջ 200 ճանաչված քաղաքական գործիչներ և կրոնական առաջնորդներ:

Գարեգին Բ Վեհափառ Նայրապետի բարձր պնդանությամբ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինն այդ համագումարում ներկայացնում էր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի միաբան Նոգեշնորի Տ. Դավիթ աբղ. Քարամյանը:

«Քաղաքակրթությունների երկխոսություն» համաշխարհային հասարակական ֆորումի տարեկան հանդիպումների հիմնական թեման խաղաղությունն ու անվտանգությունն է: Այն նվիրված էր քաղաքակրթությունների փոխազդեցությանը գլոբալ մակարդակի վրա, իսկ քննարկումների նպատակն էր՝ պատասխանել այն հարցին, թե ինչպե՞ս կարող են երկու տարաբնույթ գործընթացներ՝ ինտեգրացիան և ինքնորոշումը, ընթանալ համաժամանակ: Նամագումարի հիմնական նպատակն է նաև՝ համախմբել համաշխարհային հանրությանը՝ պաշտպանելու մարդկության հոգևոր և մշակութային արժեքները:

«Քաղաքակրթությունների երկխոսություն» Նամաշխարհային Հասարակական Ֆորումի մասնակիցների հայտարարությունը

Ֆորումի մասնակիցները ընդհանուր համաձայնությամբ հաստատում են, որ այն նպատակը, որի համար սրելով է Նամաշխարհային Հասարակական Ֆորումը և որը հռչակվել է 2003 թ. Նոդոսի հայտարարագրում, դարձել է ավելի նշանակալի, քան երբևէ: Ֆորումին են միանում տարբեր քաղաքակրթությունների, երկրների ու ազգությունների նոր ներկայացուցիչներ՝ այս նպատակի իրագործման համար: Այս տարի Ֆորումի աշխատանքներին մասնակցում էին նաև ներկայացուցիչներ Եվրոպայից, Ասիայից, Նյուսիսային և Հարավային Ամերիկաներից, Մերձավոր Արևելքից, Աֆրիկայից և Ավստրալիայից:

Այսօր կարելի է հաստատել, որ «Քաղաքակրթությունների երկխոսություն» Նամաշխարհային Նասարակական Ֆորումը ձեռք է բերում ցանց հանդիսացող համայնքի նկարագիր՝ աշխարհելով ամբողջ աշխարհում՝ քաղաքակրթությունների փոփոխությունների հիման վրա:

Անհրաժեշտ է նշել, որ ընդլայնվել է ոչ միայն եվրոպացի մասնակիցների շրջանակը, այլև քննարկվող թեմաների: Մենք այժմ քաղաքակրթությունների երկխոսությանը հուզող շատ հրապապ խնդիրների խորը ուսումնասիրությունից անցնում ենք սիստեմատիկ աշխատանքների և կոնկրետ քայլերի:

Ֆորումի երրորդ հանդիպումը կենտրոնացավ 21-րդ դարի շեմին քաղաքակրթությունների ինտեգրացիայի և ինքնորոշման խնդրի վրա: Քննարկումների մասնակիցները նշեցին, որ ժամանակակից ինտեգրացիան ընդգրկում է ժամանակակից հասարակական կյանքի բոլոր ոլորտները՝ քաղաքականություն, կրթություն, մշակույթ, գիտություն և նույնիսկ նորագույն տեխնոլոգիաներ: Դա գլոբալիզացիայի հիմնական փոփոխությունն է, որը մի կողմից մերձեցնում է ազգերին, հաստատում է նոր հարաբերություններ բոլոր մայրցամաքների ժողովուրդների միջև, որը հնարավոր չէր նույնիսկ պատկերացնել մեկ կամ երկու տասնամյակներ առաջ, իսկ մյուս կողմից՝ այն առաջնորդում է հեղափոխական փոփոխությունների, խորացնում է հարուստների և աղքատների միջև եղած փոփոխությունը: Ուստի անհրաժեշտ է ուղիներ և մեխանիզմներ գտնել՝ փոխելու գլոբալիզացիայի՝ ներկայումս իշխող մոդելը: Այն կարելի է փոխարինել մի այնպիսի մոդելով, որը թույլ կտա օգտվել գլոբալիզացիայի օգուտներից ու արդյունքներից՝ ի շահ բոլոր ազգերի և քաղաքակրթությունների:

Մասնակիցները արտահայտեցին նաև իրենց անհանգստությունը միջազգային հակամարտությունների և հարաբերությունների ոլորտում փոփոխ իրավիճակի կապակցությամբ՝ պնդելով, որ անհրաժեշտ է մշտապես փնտրել կայուն և փոփոխական խաղաղ լուծումներ:

Մերձավոր Արևելքում, Բալկաններում և Կենտրոնական Ասիայում կայունության և անվտանգության հարցերով զբաղվող հարույժ խմբի աշխատանքներում ընդգծվեց, որ անհրաժեշտ է մշտապես վերահսկել այն գործընթացները, որոնք այս փոփոխությունների ապագայի համար վճռորոշ դեր են կատարում: Նշվեց նաև, որ աշխարհի այս շրջաններում քաղաքակրթությունների հանդիպումն ու փոխազդեցությունն արդեն հակառակ ուղղությամբ է զարգանում: Այս շրջաններում զարգացման գործընթացները փոփոխականորեն չեն գործադրվել և փոփոխական վիճակում են, ուստի մոտ ապագայում դրանք պետք է ենթարկվեն արտաքին և ներքին ճնշումների:

Ժամանակակից աշխարհում կրոնի դերի մասին քննարկումները հաստատում են, որ կրոններն առավել գործունե ձևով են ազդում հասարակական գործընթացների վրա՝ շրջանցելով անձնական կյանքի ոլորտը: Ֆորումի առաջադրանքն է՝ հավաքագրելու համար պայմաններ ստեղծել ազատորեն կառուցելու իրենց և՛ անձնական, և՛ հասարակական կյանքը՝ միմյանց հետ և հասարակության աշխարհիկ մասի հետ ներդաշնակորեն: Կրոնական համայնքների դրական ազդեցությունը, միմյանց հետ, ինչպես նաև պետության և հասարակության հետ երկխոսությունն ու համագործակցությունը պետք է ազատորեն զարգանան կրթության, մարդու իրավունքների պաշտպանության, զանգվածային լրատվամիջոցների, ինչպես նաև այլ հասարակական գործընթացների ոլորտներում:

Քաղաքակրթությունների երկխոսության մեջ կենտրոնական դեր են կատարում մշակույթն ու արվեստը: Մշակույթների բազմազանությունը ներկայացնում է ոչ միայն ժամանակակից աշխարհի իրականությունը՝ որպես ինքնին արժեք, այն նաև մեծ ազդեցություն ունի միջքաղաքակրթական ինտեգրացիայի զարգացման վրա: Սա կարող է համարվել որպես դրա հիմնական փարրը: Միջմշակութային երկխոսությունը, հիմնված ազգային մշակութային ինքնության պաշտպանության սկզբունքների վրա, միջքաղաքակրթական ընկալման և փոխազդեցության ամենաարդյունավետ ձևն է:

Ֆորումի ընթացքում հատուկ ընդգծվեց երիտասարդ ներկայացուցիչների ընդգրկումը քաղաքակրթությունների երկխոսության գործընթացում: Ֆորումի մասնակիցները հավանություն փնտրեցին բոլոր երկրների երիտասարդների համար պայմաններ ու հնարավորություններ ստեղծելու անհրաժեշտությանը՝ դառնալու ամենաակտիվ մասնակիցները ավելի արդար և ներդաշնակ աշխարհի կառուցման գործում: Երիտասարդ սերունդն իրավունք ունի լսելի լինելու համաշխարհային հանրության կողմից:

Երրորդ հանդիպման մասնակիցները միաձայն հաստատեցին, որ անհրաժեշտ են միջքաղաքակրթական հարաբերությունների կոորդինացումը, համայնքների գործող ցանցի զարգացումը՝ ստեղծելու երկխոսության վրա հիմնված հարաբերություններ:

ԳԱՅԱՆԵ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ

Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժին